

ปรับเปลี่ยนทิศการลงทุนไทยบนเวทีโลก...จาก COVID-19 สู่สมรรถนะเศรษฐกิจครั้งใหม่

โดย ฝ่ายวิจัยธุรกิจ

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

การลงทุนไทยในต่างประเทศ หรือ Thai Direct Investment (TDI) ไม่เพียงเป็นกลไกในการขยายกิจการ แต่ยังสะท้อนการปรับตัวเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเสริมความมั่นคง ลดข้อจำกัดในประเทศ และเปิดทางสู่การถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ตลอดหลายปี TDI เติบโตต่อเนื่อง ก่อนชะลอจากวิกฤต COVID-19 กระนั้น ปัจจุบันการลงทุนไทยในต่างประเทศได้ฟื้นตัวอีกครั้ง พร้อมเข้าสู่จังหวะที่ต้อง “ปรับเปลี่ยนทิศ” เพื่อรับมือกับเศรษฐกิจโลกที่ผันผวนจากสงครามการค้า ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ ตลอดจนการพลิกขั้วอำนาจเศรษฐกิจโลก

ปี 2567 มูลค่าเม็ดเงินลงทุนไทยในต่างประเทศ (TDI Outflow) อยู่ที่ 66,415 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นถึง 15.9% เป็นอัตรารายายตัวสูงสุดนับจาก COVID-19 หากวิเคราะห์ข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2566 ถึงไตรมาส 1 ปี 2568 เม็ดเงินลงทุนสูงกว่าค่าเฉลี่ยในรอบ 4 ปีหลังวิกฤต COVID-19 อย่างชัดเจน แม้อาจยังไม่เท่ากับช่วงก่อน COVID-19 ที่เคยแตะระดับกว่า 2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐต่อไตรมาส แต่นับว่าเป็นการส่งสัญญาณฟื้นตัวอย่างชัดเจน รวมถึงสะท้อนว่า ธุรกิจไทยกำลังมองหาช่องทางใหม่เพื่อสร้างการเติบโตระยะยาว ทั้งนี้ หากพิจารณาในเชิงพื้นที่ ตลอดทศวรรษที่ผ่านมาการลงทุนไทยอยู่ใน 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มเศรษฐกิจหลัก G3 (สหรัฐฯ สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น) และกลุ่มอาเซียน คิดเป็นราว 60% ของ TDI Outflow (ปี 2558-2567) สิ่งนี้สะท้อนถึงแนวทางการลงทุนที่สมดุลระหว่างการเข้าถึงตลาดที่พัฒนาแล้วกับการต่อยอดโอกาสในภูมิภาคที่มีความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม ธุรกิจหลักที่ไทยเลือกลงทุนมักเป็นสาขาที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น อาหาร เกษตรแปรรูป และเคมีภัณฑ์ เพื่อขยายตลาดให้กว้างขึ้น อีกด้านหนึ่งเป็นการเข้าไปลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยเฉพาะอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเข้าถึงเทคโนโลยีและเสริมขีดความสามารถด้านนวัตกรรม สำหรับช่วงหลังวิกฤต COVID-19 สัดส่วนการลงทุนในอาเซียนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 27.1% (ปี 2559-2562) เป็น 28% (ปี 2564-2567) โดยเวียดนามกลายเป็นจุดหมายสำคัญ ทั้งในสาขาการเงิน เคมีภัณฑ์ และอาหาร สอดคล้องความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของเวียดนาม ในส่วนของการลงทุนในกลุ่ม G3 ลดลงจาก 33.7% เหลือ 31.2% มาจากการลงทุนในญี่ปุ่นที่ชะลอลง ขณะที่สหรัฐฯ และสหภาพยุโรป ยังคงเป็นแหล่งลงทุนสำคัญ โดยเฉพาะการเข้าซื้อกิจการ (M&A) ที่ประสบปัญหาทางการเงิน

แนวโน้มการลงทุนไทยในระยะถัดไปคาดว่า สหรัฐฯ จะเป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญมากขึ้น จากนโยบายดึงดูดการลงทุนเชิงรุกของสหรัฐฯ ร่วมกับความพยายามสร้างสมดุลทางการค้าระหว่างไทย-สหรัฐฯ ภายใต้ผลพวงข้อเจรจาที่สืบเนื่องมาจาก Reciprocal Tariffs โดยเริ่มเห็นสัญญาณการเบนเข็มการลงทุนไปสหรัฐฯ มากขึ้น ช่วงปี 2565-2567 เติบโตเฉลี่ยถึงปีละ 14.9% (CAGR) โดยเฉพาะในธุรกิจอาหาร เคมีภัณฑ์ อิเล็กทรอนิกส์ และค้าปลีกค้าส่ง ในทางกลับกันการลงทุนในกลุ่ม CLMV (กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม) อาจชะลอจากปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมือง แม้ภูมิภาคนี้ยังคงเป็นตลาดที่ใกล้ชิดและมีความได้เปรียบด้านแรงงาน แต่ความเสี่ยงเชิงโครงสร้างทำให้นักลงทุนอาจต้องชั่งน้ำหนักอย่างระมัดระวัง ในส่วนของประเทศเศรษฐกิจใหม่อย่างอินเดีย เริ่มดึงดูดความสนใจจากนักลงทุนไทยมากขึ้น ด้วยศักยภาพจาก

ขนาดตลาดและการเติบโตทางเศรษฐกิจ อินเดียถูกมองว่า มีโอกาสก้าวขึ้นมาเป็นหัวอำนาจใหม่ของเศรษฐกิจโลก ธุรกิจไทยเริ่มขยายการลงทุนไปในสาขาที่สอดคล้องกับพลวัตเศรษฐกิจที่เติบโตของอินเดีย เช่น ค่าปลีกค้าส่ง ก่อสร้าง และการเงิน แม้อาจยังมีความท้าทายและข้อจำกัดในทางปฏิบัติสำหรับนักลงทุนจากต่างประเทศอยู่บ้าง แต่หากจับจังหวะได้ถูกต้อง การลงทุนในอินเดียก็อาจกลายเป็นโอกาสทองที่เสริมความมั่งคั่งให้ธุรกิจไทยได้เช่นกัน

กลยุทธ์ของธุรกิจไทยในการเลือกพื้นที่ลงทุนในระยะถัดไปไม่อาจพิจารณาเฉพาะผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่ควรให้ความสำคัญกับภูมิรัฐศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงสมดุลอำนาจใหม่ของโลก ซึ่งมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ นอกจากนี้ การลงทุนในรูปแบบ Greenfield หรือเข้าไปเริ่มตั้งกิจการตั้งแต่ขั้นแรกอาจชะลอลง ภายใต้ข้อจำกัดที่เพิ่มขึ้น เช่น ต้นทุนที่สูงขึ้น กฎระเบียบที่เข้มงวด สิ่งเหล่านี้ทำให้ M&A อาจเป็นกลยุทธ์ที่ธุรกิจไทยอาจเลือกใช้มากขึ้น เพราะลดความเสี่ยงและต่อยอดธุรกิจได้ทันที

การลงทุนไทยในต่างประเทศกำลังก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ที่ไม่ได้เป็นเพียงการขยายธุรกิจในด้านใด แต่คือการปรับตัวเชิงกลยุทธ์เพื่อรับมือกับโลกที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่ง ขณะเดียวกันก็เป็นการเดินเกมธุรกิจในระดับโลกที่ต้องอาศัยทั้งวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่เฉียบคม นักลงทุนไทยจำเป็นต้องมองปัจจัยให้รอบด้าน ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี เพื่อให้การลงทุนในต่างประเทศไม่เพียงสร้างความมั่นคงทางธุรกิจ แต่ยังเป็นการเสริมความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจไทยในภาพรวม และนำพาเศรษฐกิจไทยไปสู่จุดที่แข็งแกร่งและมั่งคั่งกว่าเดิม